

**ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΩΝ ΕΝ ΣΤΡΟΦΑΣΙΝ ΑΝΑΙΡΕΘΕΝΤΩΝ
ΟΣΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ
ΥΠΟ ΠΑΧΩΜΙΟΥ ΡΟΥΣΑΝΟΥ ΣΥΝΤΕΘΕΙΣΑ**

ΥΠΟ
Ἀρχιμ. ΕΥΤΥΧΙΟΥ ΣΑΡΜΑΝΗ

«Κατὰ δυσμῶν μὲν τῆς νήσου Πέλοπος, κατὰ νότον δὲ τῆς Ζακύνθου, νῆσοι δύο τῶν ἐρήμων εἰσὶ Στροφάδες ὀνομαζόμεναι...»¹
Κτήτορες τῆς μονῆς τῶν Στροφάδων φέρονται ὁ Θεόδωρος Λάσκαρις καὶ ἡ σύζυγός του Εἰρήνη².

Ὁ Παχώμιος Ρουσάνος εἶναι ὁ «ποιητὴς» ἀκολουθίας πρὸς τιμὴν τῶν ἐν Στροφάσιν ἀναιρεθέντων Ὁσίων. Συντάχθηκε πιθανῶς, μετὰ τὴν σφαγὴ τῶν μοναχῶν τῆς μονῆς τῶν Στροφάδων ποὺ συνέβη τὴν 29 Ἰουλίου τοῦ 1537³, ἢ ὅποια φαίνεται νὰ ἦταν καὶ ἡ μεγαλύτερη ποὺ ἔγινε μέχρι τὸ ἔτος αὐτὸ καὶ ἀπετέλεσε τὴν ἀφορμὴ τῆς συντάξεώς της, ἀλλὰ δὲν μποροῦμε νὰ προσδιορίσουμε πότε ἀκριβῶς συντάχθηκε, διότι κανένα ἀπὸ τὰ δύο χειρόγραφα ποὺ περιέχουν τὴν ἀκολουθία δὲν ἔχει στοιχεῖα, τὰ ὅποια θὰ μποροῦσαν νὰ μᾶς βοηθήσουν σὲ ἀκριβῆ χρονολόγησι.

Στὸ συναξάριο τῆς ἀκολουθίας ὁ Π. ἀναφέρει ὅτι «οὐ μόνον ἅπαξ ἀλλὰ καὶ δις καὶ τρις κατὰ διαφόρους καιροὺς... τοὺς μὲν ἐξ ἐλευθέρων δούλους φεῦ ἐπεποιήκεισαν τοὺς δὲ καὶ ἀνηλεῶς κατέσφαξαν»⁴, πρᾶγμα τὸ ὅποιο ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ἀκολουθία δὲν ἐγρά-

1. Βλ. σ. 279 τῆς παρούσης μελέτης. Ἐπίσης σχετικὴ βιβλιογραφία γιὰ τὸν Π. βλ. στὸ ἄρθρο μου «Κριτικὴ ἔκδοσις κανόνων Χριστουγέννων συντεθέντων ὑπὸ Π. Ρουσάνου», περ. *Θεολογία*, τεύχ. Β' (1995), σ. 274.

2. Π. Χιώτου, *Ἱστορικὰ Ἀπομνημονεύματα-νήσου-Ζακύνθου*, 1858, τ. 2, σ. 534.

3. Ἡ χρονολόγησι τοῦ γεγονότος τῆς σφαγῆς βασιζέται σὲ χειρόγραφο σημεῖωμα ποὺ εὑρίσκεται ἐν τῇ Μονῇ καὶ ποὺ παραθέτει ὁ Π. Χιώτης, *ὄπ. παρ.*, σμ. 2, σ. 535. Τὴν ἴδια χρονολογία ἀναφέρει καὶ ὁ Ντίνος Κονόμος, *Ἐκκλησιᾶς καὶ Μοναστήρια ἐν τῇ Ζακύνθῳ*, Ἀθήνα 1967, σ. 155, βασιζόμενος σὲ χειρόγραφο σημεῖωμα τοῦ Ν. Κατραμῆ ποὺ βρίσκεται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ του καὶ τὸ κείμενό του δὲν διαφέρει σὲ τίποτα ἀπὸ τὸ κείμενο τοῦ Χιώτη κατὰ πᾶσα πιθανότητα πρόκειται περὶ τοῦ ἰδίου χειρογράφου. Τὴν ἴδια χρονολογία ἀναφέρει καὶ ὁ Ἄπ. Βακαλόπουλος, *Ἱστορία τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ*, τ. Γ', σ. 150. Ὁ Σάθας τοποθετεῖ χρονικὰ τὸ γεγονός τῆς σφαγῆς τῶν μοναχῶν τῆς μονῆς τῶν Στροφάδων τὸ 1538 χωρὶς νὰ θεμελιώνει τὴν χρονολόγησίν του Βλ. Κ. Σάθα, *Τουρκοκρατούμενη Ἑλλάς*, 1869, σ. 123.

4. βλ. σ. 279 τῆς παρούσης μελέτης.

φη για τούς μοναχούς που ἐσφάγησαν τὸ 1530 ἢ τὸ 1537 ἢ τὸ 1538, ἀλλὰ για τούς κατὰ διαφόρους καιροὺς σφαγιασθέντες⁵. Ληλασία καὶ ἐπιδρομαὶ πειρατῶν ἔχουν γίνει πολλὲς καὶ «κατὰ διαφόρους καιροὺς» στὴ Μονὴ τῶν Στροφάδων⁶. Ἄγνωστος μᾶς εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν σφαγέντων μοναχῶν. Ἡμέρα ἐορτασμοῦ εἶναι ἡ 29 Σεπτεμβρίου, ἡμερομηνία ποὺ ἀναγράφεται στὸν κώδικα τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων⁷ καὶ ὄχι ὅπως ἀναφέρει ὁ Καρμίρης ὅτι «ὡν ἐπιτελεῖ τὴν μνήμη ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τῇ 29 Σεπτεμβρίου»⁸ δεδομένου ὅτι δὲν ὑπάρχει πατριαρχικὴ ἐγκύκλιος ἀνακηρύξεως τῶν για εὐνοήτους λόγους.

Ἐκδοση τῆς ἀκολουθίας ἔγινε τὸ 1868 ἀπὸ τὸν Σ. Ραφτάνη στὴν Ζάκυνθο⁹. Ἡ παραπάνω ἔκδοσις εἶναι ἐλλιπὴς διότι δὲν ὑπάρχουν στὸν κανόνα τοῦ Ὁρθοῦ οἱ ζ', η', θ', ὠδές, καθὼς ἐπίσης τὰ ἔξαποστειλάρια καὶ τὸ Δοξαστικὸν τῶν ἀποστίχων τοῦ Ὁρθοῦ. Τὰ λάθη εἶναι πολλὰ καὶ πολλὲς φορὲς καθιστοῦν τὸ κείμενο ἀκατανόητο ἐνδεικτικὰ ἀναφέρουμε τὰ παρακάτω: Δὲν γράφει πλήρη τὸν ἦχο στὸν ὁποῖο ψάλλονται τὰ στιχηρὰ προσόμοια τοῦ ἔσπερινοῦ. Τὰ στιχηρὰ τοῦ ἔσπερινοῦ «Ὡ τῆς ὑπὲρ νοῦν...» καὶ τὸ ἀκόλουθον «Ὡ τῆς ἐμπορίας...» εἶναι ἐνωμένα σὰν νὰ εἶναι ἓνα στιχηρό. Τὸ τέλος δὲ τοῦ δευτέρου ἐλλεῖπει. Στὸ τρίτο στιχηρὸ τοῦ ἔσπερινοῦ ἡ ἀρχὴ «Ὡ στέφει παναοίδιμοι πάντοτε χαίρετε» δὲν ὑπάρχει σὲ κανένα χειρόγραφο καὶ δὲν ἔχει καμμία σχέση νοηματικὴ μὲ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ στιχηροῦ. Στὸ ἴδιο στιχηρὸ μετὰ τίς λέξεις «κράτιστα καὶ» παραλείπονται οἱ λέξεις: «τούτους ἄγαν». Θέτει μετὰ τὴν λέξη: «ὄλβον», τὴν

5. Συνεπῶς ἡ ἀποψη τῶν Π. Χιώτη, Ντίνου Κονόμου, ὅπ. παρ., σμ. 3, καθὼς καὶ ἡ τοῦ Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, Ἱαγιολόγιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἔκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ἄνευ χρονολογίας), σ. 308 ποὺ ἀναφέρει τὸ ἔτος 1530 καὶ τοῦ ὁποίου πηγὴ εἶναι ὁ Ραφτάνης (βλ. σμ. 13) εἶναι ἄνευ ἐρείσματος. Ὁ Καρμίρης ἀκολουθεῖ τὸν Χιώτη βλ. Ἱ. Καρμίρης, Π. Ρουσάνος καὶ τὰ ἀνέκδοτα δογματικὰ καὶ ἄλλα ἔργα αὐτοῦ, Athen 1935, σ. 58.

6. Βλ. τὴ μελέτη τῆς Ἀλεξάνδρας Κραντονέλλη, Ἱστορία τῆς Πειρατείας στοὺς πρώτους χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας 1390-1538, Ἀθήνα 1985, σ. 55, 80, 201.

7. βλ. σ. 269 τῆς παρουσίας μελέτης.

8. Ἱ. Καρμίρης, «Π. Ρουσάνος...», ὅπ. παρ., σμ. 5, σ. 58.

9. Ὁ Σέργιος Ραφτάνης τὸ ἔτος 1868 στὴ Ζάκυνθο ἐκδίδει τὸ Συναξαριστὴ τῶν δώδεκα μηνῶν ὑπὸ Μαυρικίου καὶ μεταφρασθεῖς... ὑπὸ ἀοδίου μοναχοῦ Νικοδήμου Ἀγιορείτου, ἡ ἀκολουθία εὐρίσκεται στὸ β' τόμο, σσ. 433-435. Εὐχαριστῶ θερμὰ τὸν Αἰδεσιμολογιώτατο Γεράσιμο Σκαρτσῆ ποὺ μοῦ ἀπέστειλε τὴν παραπάνω ἀκολουθία. Ὁ Παπαδόπουλος - Κεραμέας ἀναφέρει ὅτι ἡ ἀκολουθία ἐκδόθηκε τὸ 1863 (βλ. Ἱεροσολυμιτικὴ Βιβλιοθήκη, τ. 1, σ. 381), τὴν ἴδια χρονολογία ἀναφέρει καὶ ὁ Ἰωαν. Καρμίρης στὸ ἔργο του Π. Ρουσάνος..., σ. 58.

λέξι «αἰώνιον» ἀντὶ «οὐράνιον». Στὸ τελευταῖο τροπάριο τῆς γ' ᾠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ ὁρθρου γράφει: «Ὁλος ὁ κόσμος ἐσώθη κατακλυσμοῦ, δέσποινα, τῆς ἀδελφικῆς ἀσεβείας...», ὁρθόν: «τῆς εἰδωλικῆς ἀσεβείας...».

Ἡ πρόσφατη ἔκδοση τῆς αὐτῆς ἀκολουθίας ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Ἀττικῆς Παντελεήμονα Μπεζενίτη εἶναι ἀπλή ἀνατύπωση τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ῥαφτάνη χωρὶς διορθώσεις¹⁰.

Ἡ ἀκολουθία περιέχεται στοὺς κώδικες Marcianus Gr. II 103 (1312), ff.237r-240r¹¹ καὶ τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων 344 ff.166r-180v¹². Περὶ τῆς ἱστορίας τοῦ αὐτογράφου χειρογράφου μὲ ἀρ. 344 τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων δὲν γνωρίζουμε τίποτα. Πρῶτη βásiμη ὑπόθεση εἶναι, ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Π. ἐπισκέφθηκε τὰ Ἱεροσόλυμα¹³ καὶ πιθανῶς νὰ ἐχάρισε τὸν παραπάνω κώδικα (ἂν καὶ ὁ κώδικας δὲν ἔχει τέτοιο σημεῖωμα). Ἄλλη βásiμη ὑπόθεση εἶναι ἡ σχέση τοῦ Ἄγγελου Σουμάκη¹⁴ μὲ τὸν Πατριάρχη Ἱεροσολύμων Χρῦσανθο τοῦ ὁποῖου ἦτο πνευματικὸ τέκνο, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὴν ἀλληλογραφία τους καὶ συνεπῶς μποροῦμε νὰ συμπεράνουμε ὅτι ὁ Σουμάκης εἶναι αὐτὸς ποὺ φρόντισε νὰ καταλήξει στὰ Ἱεροσόλυμα ὁ αὐτόγραφος κώδιξ τοῦ Π. Σύμφωνα μὲ ἐπιστολὴ τοῦ ἴδιου καὶ μὲ ἡμερομηνία 14 Ἀπριλίου 1708 ὁ Σουμάκης ζητᾶ νὰ τοῦ ἀποστελεῖ

10. Παντελεήμονος Μπεζενίτη, Μητροπολίτου Ἀττικῆς, *Ἁγιολόγιον τῆς Ζακύνθου*, Ἀθήναι 1994, σσ. 401-407. Στὸν πρόλογο (σ. 28) ἀναφέρει ὅτι βασιζέται στὴν ἔκδοση τοῦ Ραφτάνη.

11. Elpidius Mioni, *Codices Graeci Manuscripti Bibliothecae Divi Marci Benetiarum*, Roma 1967, v. 1, pars prior., p. 308. Περὶ τῆς ἱστορίας τῶν Μαρκιανῶν κωδίκων βλ. Ἰ. Καρμίρη, *ὄπ. παρ.*, σμ. 5, σ. 20.

12. Παπαδοπούλου Κεράμεως, *Ἱεροσολυμιτικὴ Βιβλιοθήκη*, τ. 1, Πετρούπολις 1891, τ. 1, σ. 379. Καὶ ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς εὐχαριστῶ τὸν καθηγητὴ μου κ. Ἀγαμέμνονα Τσελίκα, Παλαιογράφο, γιὰ τὴν προμήθεια τοῦ μικροφίλμ τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων. Στὰ φφ. 166r-176v τοῦ ἴδιου κώδικος περιέχονται μελοποιημένα ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Π. τὰ δοξαστικά τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ τὸ δοξαστικὸ τῶν ἀποστίχων τοῦ ὁρθρου. Ὁ Π. ἦτο ἐγκρατὴς τῆς μουσικῆς τέχνης, πρᾶγμα ποὺ ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰ παραπάνω μελοποιηθέντα δοξαστικά ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν πραγματεία του «Ἐρμηνεῖα εἰς τὴν μουσικὴν», ποὺ ἐκδόθηκε ἀπὸ τὸν Κ. Ψάχο στὴν ἔφημ. «Φόρμιγξ», περ. Α', Ἐτ. Β', ἀρ. 8, 1903 καὶ ἀπὸ τὸν Ἐμμ. Βαμβουδάκη (μὲ διορθώσεις), *Συμβολὴ εἰς τὴν σπουδὴν τῆς παρασημαντικῆς τῶν Βυζαντινῶν Μουσικῶν*, τ. Α', Σάμος 1938, σσ. 46-53, ἐπίσης βλέπε καὶ στὸ Ἰ. Καρμίρη, *ὄπ. παρ.*, σμ. 5, σελ. 58 καὶ γιὰ ἄλλες ἐκδόσεις τῆς παραπάνω πραγματείας.

13. Ἰ. Καρμίρη, *ὄπ. παρ.*, σμ. 5, σ. 5.

14. Ὁ Ἄγγελος Σουμάκης εἶναι ὁ συντάκτης τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου Διονυσίου. Περὶ αὐτοῦ βλ. Νικολάου Κατραμῆ, *Φιλολογικὰ Ἀνάλεκτα Ζακύνθου*, ἐν Ζακύνθῳ 1880, σ. 327.

βιβλία ὁ Χρῦσανθος, «Διὸ δέομαι νὰ μὲ τιμήσῃ μὲ ἀντεπιστολικὸν εὐλογητικὸν γράμμα καὶ τῶν λοιπῶν βιβλίων...»¹⁵, ἐπομένως καὶ ὁ Σουμάκης θὰ πρέπει νὰ ἔστειλε γράμμα συνοδουέμενο μὲ βιβλίο ἢ βιβλία.

Ὁ Σάθας μαρτυρεῖ τὴν ὑπαρξὴ ἑνὸς ἄλλου χειρογράφου (αὐτογράφου), θεολογικοῦ περιεχομένου ποῦ βρῆκε στὴ Μονὴ Κρημνῶν καὶ ὅπως ὁ ἴδιος γράφει τὸν παρέδωσε στὸ «Ἐκκλησιαστικῶν»¹⁶. Τὸ χειρόγραφο αὐτὸ εἶναι σπουδαῖο ὄχι μόνον διότι περιέχει τὴν ἀκολουθία τῶν ἐν Στροφάσιν ἀνααιρεθέντων ἀλλὰ καὶ γιατί σὲ αὐτὸ ὁ Π. γράφει τὴν χρονολογία γεννήσεώς του. Ὁ Καρμίρης ἔκανε χρῆση τοῦ στοιχείου αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν ἀναφέρει ποῦ βρίσκεται αὐτὸ τὸ χειρόγραφο (ὡς ὄφειλε) καὶ περιορίζεται στὸ νὰ ἐπαναλάβει ἀπλὰ τὴν πληροφορία τοῦ Σάθα¹⁷. Δυστυχῶς τὸ χειρόγραφο αὐτὸ μέχρι σήμερα λανθάνει¹⁸.

Στὴ παρούσα κριτικὴ ἔκδοση τῆς ἀκολουθίας ἐθεώρησα σὰν βάση τὸ κώδικα τῆς Μαρκιανῆς Βιβλιοθήκης διότι ὅπως θὰ διαπιστώσει καὶ ὁ ἀναγνώστης τὸ κείμενό του σώζει ὀρθότερες γραφές. Στὸ παρὸν ἀρνητικὸ κριτικὸ ὑπόμνημα παραθέτω μόνον τὰ χειρόγραφα ποῦ παραδίδουν διάφορη γραφή¹⁹. Παράλειψη τοῦ ὑπογεγραμμένου ι, λάθος στὸ τονισμό, ἐσφαλμένη στίξις, τὰ διόρθωσα σιωπηρᾶ. Στὸ θέμα τῆς μουσικῆς στίξεως ἀκολούθησα κατὰ βάση αὐτὴ τοῦ Μαρκιανοῦ κώδικος καὶ θέτοντάς τὴν ὅπου αὐτὴ παραλείπεται καὶ πάντοτε σὲ σχέση μὲ τὴν ὑπάρχουσα στὸν Ἱεροσολυμιτικὸ κώδικα.

ΠΡΟΣΘΗΚΗ

Εἶχε γίνῃ ἡ σελιδοποίησι ὅταν διεπίστωσα ὅτι τὸ χργ. ΕΒΕ 2771 εἶναι αὐτόγραφος κώδικας τοῦ Παχωμίου Ρουσάνου καὶ ὁ ὑπ' τοῦ Σάθα ἀναφερόμενος (βλ. σ. 268 τῆς παρούσης μελέτης) ἢ ἀκολουθία τῶν ἐν Στροφάσιν πατέρων βρίσκεται στὰ ff. 166r - 172v. Ἡ σημείωσις ποῦ ἀναφέρει ὁ Σάθας «ἐν ἔτει ζιζ' μηνὶ νοεμβριῶ ἐγεννήθη» βρίσκεται στὸ f. 280v. Γιὰ τὸν κώδικα αὐτὸ ἔτοιμάζω μελέτη.

15. ὅπ. παρ., σμ. 14, σ.331.

16. Ἱ. Καρμίρη, ὅπ. παρ., σμ. 5, σ. 4.

17. Ἱ. Καρμίρη, ὅπ. παρ., σμ. 5, σ. 58.

18. Ὁδ. Λαμπιδῆ, «Ὁ Π. Ρουσάνος καὶ ὁ βίος τῶν συγχρόνων του», *ΕΕΒΣ* ΙΓ' (1937), σ. 386, σμ. 3, ὅπου ὁ συγγραφεὺς δηλώνει ὅτι παρὰ τίς ἐρευνές του δὲν κατόρθωσε νὰ τὸ ἐντοπίσει.

19. Jean Irigoien, *Règles et recommandations pour les éditions critiques*, Paris 1972, σ. 27.

Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ κθ'. Ἀκολουθία ψαλλομένη εἰς τοὺς ὁσίους πατέρας τοὺς ἐν Στροφάσιν ἀναιρεθέντας καὶ εἰς ἅπαντας τοὺς παρὰ πλῆθους τέλος λαχόντας. Συντεθείσα δὲ παρὰ τοῦ μοναχοῦ Παχωμίου*.

5 Στιχηρὰ προσόμοια ἤχος πλ. δ'. Ὡ τοῦ παραδόξου θαύματος.

Ὡ τῆς ὑπὲρ νοῦν καὶ ἔννοιαν
θείας Χριστοῦ δωρεᾶς

ἧς ἐτύχετε ἅγιοι,
δι' ἰδρώτων ἔκβλυσιν,

10 διὰ αἵματος ἔκχυσιν'
ἐν εὐρυχώρῳ τοὺς πόδας στήσαντες¹

καὶ καθορώντες
τὰ ὄντως ἄδυτα,

ἃ οὐ τεθέαται

15 ὀφθαλμός², ὡς ἔφησεν,

ὁ ἱερός

κῆρυξ καὶ ἀπόστολος,

Παῦλος ὁ πάνσοφος.

Ὡ τῆς ἐμπορίας, πάνσοφοι,

20 ἦν ἀσφαλεῖ λογισμῶ

ἡρετίσασθε ἅπαντα

τὰ ὑμῶν πωλήσαντες

καὶ πριάμενοι ἔδαφος,

ἐν ᾧ εὐρόντες τὸν τιμιώτατον

* M= Marcianus Gr. II 103 (1312) ff.237r-240r

I= Βιβλιοθήκη Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων 344 ff.166r-180v

1. Ψαλμ. 30(31),8.

2. βλ. Α' Κορ. 2,9.

1 Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ κθ' om. M.

2 πατέρας om. M.

3 πάντας M.

3-4 Συντεθείσα - Παχωμίου om. M // vθ in m. M // Παχώμιος in m. M.

9 ἐκβλυσιν I.

22 τὰ ὑμῶν: τὰ αὐτῶν I.

- 25 ὑπὲρ χρυσίον
καὶ λίθον τίμιον
μάργαρον³ Κύριον,
ὃς ὑμᾶς ἐστέψατο
μαρτυρικῶ
30 στέφει, παναοίδιμοι,
πάντοτε χαίρετε.

- Ἦν τῆς καρτερίας, ἅγιοι,
ἦν ἐν Χριστῶ τῷ Θεῶ
ἐνεδειξασθε, ἄριστα
35 τοῖς ἐχθροῖς προσβάλλοντες
καὶ πυκτεύοντες κράτιστα
καὶ τούτους ἄγαν κατατροπούμενοι,
βραβεῖα ὅθεν
τῆς νίκης ἤρατε
40 ὄλβον οὐράνιον
καὶ χαρὰν τὴν ἄληκτον·
διὸ Χριστῶ
πάντοτε πρεσβεύετε
εἰς τὸ σωθῆναι ἡμᾶς.

- 45 **Δόξα. Ἦχος β'.**

- Ἦς ἐξ Αἰγύπτου
τῆς πολυσχιδοῦς ἀχλύος ἐξήλθετε
τῶν κοσμικῶν μελημάτων,
καὶ ἐν ἐρήμῳ ἀύλισθέντες⁴ τὸ πρότερον,
50 τὸν νοῦν καθηράμενοι
ὡς ἐν ἐσόπτρῳ τὰ θεῖα κατίδετε,
νῦν δέ,
καὶ τέλους τυχόντες θεοειδοῦς
εἰς τὸν ὑπέρφωτον γνόφον ἐμβάντες

3. βλ. Ματθ. 13,45.

4. Ψαλμ. 54(55),7.

42 Χριστὸν I // ἡμᾶς: με I.

48 μελεδόνων I.

51 Τὸν Θεὸν I // κατίδετε: ἐθεάσασθε I.

- 55 *πρόσωπον πρὸς πρόσωπον*⁵
*ὄρατε, μακάριοι*⁶
διὸ
ἀμέσως ἐκ Θεοῦ
τὰς ἐλλάμψεις εἰσδεχόμενοι
- 60 *αἰτήσατε ἰλασμόν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.*

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Ἀπόστιχα τῆς Ὀκτωήχου.

Δόξα. Ἦχος γ'.

- Εὐφράνθητι ἔρημος*
 65 *κατὰ τὸν προφήτην*
καὶ βόησον ἢ οὐκ ὠδίνουσα,
ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα⁵, ἐν σοὶ
ὁ Κύριος ἐγκατώκησεν,
ἃ κατὰ καιρὸν
- 70 *αὐτῷ προσάγουσα*
ἐν ἀσκητικῇ καὶ ἀθλητικῇ τελειώσει,
ὥσπερ τελειώτατα θρέμματα,
προσβεύουσιν ὡς δεσπότη
ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

75 **Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.**

Τροπάριον. Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν.

*Εἰς τὸν Ὅρθρον κανὼν οὗ ἡ ἀκροστιχίς· Ἀθλοφόροις θ' ὁσίοις νεία-
 τον ἄσμα φέρω.*

ᾠδὴ α'. Ἦχος πλ. δ'. Ἀρματηλάτην Φαραῶ.

- 80 *Ἄσματογράφροι συνελθόντες ἅπαντες*

5. *A' Κορ.* 13,12.

6. *Ἦσ.* 54,1.

58 *ἐκ Θεοῦ: παρ' αὐτοῦ I*

68 *ἐγκατώκησεν соггехи: ἐγκατώκισεν M I.*

72 *Θρέμματα om. M.*

ὤδῃν κροτήσωμεν,
 τοῖς τῷ Χριστοῦ πόθῳ
 τὰ τοῦ βίου πτύσασιν
 ἐπίκηρα καὶ ζήσασιν
 85 ἐν ἀσκήσει καὶ πόνῳ,
 καὶ δι' ἀθλήσεως φθάσασιν
 εἰς τὴν τῶν πραέων ἀνάπαυλαν⁷.

Θύματα ὡπερ ἀρετὰς προσήξατε
 καὶ ἱερὰς προσευχὰς
 90 καὶ ἐαυτοῦς εἶτα
 τῷ τυθέντι ἀνακτι
 ὑπὲρ ὑμῶν, πανόλβιοι,
 καὶ ἐν τούτῳ ζηλοῦντες
 Ἄβελ τὸν πάλαι αἰοίδιμον
 95 καὶ τὸν Ζαχαρίαν τὸν δίκαιον⁸.

Ληλατοῦντες, ὡπερ θῆρες ἄγριοι
 οἱ ἐκ τῆς Ἄγαρ, πιστοὺς
 καὶ πρὸς ὑμᾶς ἦκον
 τοὺς Θεοῦ θεράποντας
 100 καὶ ἔνδον εἰσπηδήσαντες
 τοῦ φρουρίου, ἐν τάχει
 ἔργον μαχαίρας ἐποίησαν,
 καὶ πυρὶ παρέδωκαν, ὄσιοι.

Θεοτοκίον.

105 Ὁμοφυῆς ὢν τῷ πατρὶ καὶ ἄχρονος
 ὁ Λόγος, πάναγνε,
 ὑπερφυῶς σάρκα
 ἐκ σοῦ προσελάβετο,
 καὶ ὑπὸ χρόνον γέγονεν,
 110 ἵνα ὄλον με σῶσῃ

7. βλ. Ψαλμ. 36(37),11.

8. βλ. Ματθ. 23,35.

88 προσήξατε I: προσήγετε M.

κατολισθήσαντα πάθεισι
καὶ τὴν ἀφθαρσίαν δωρήσεται.

ᾠδὴ γ'. Οὐρανίας ἀψίδος.

- 115 Φυλακὴν ὡς ὀπώρας
τὸ ἱερὸν τέμενος
καὶ τὰς τῶν ὁσίων σου σάρκας
βρώματα ἔθεντο
τοῖς πετεινοῖς οὐρανοῦ
Σαρακηῶν ὡμοὶ παῖδες
120 κατὰ σοῦ φρούξαντες,
μόνε μακρόθυμε.

- Οἱ μισοῦντές σε ἤσαν
τὴν κεφαλὴν, Κύριε,
καὶ ἐπανουργεύσαντο γνώμην⁹
125 ὄντως παράνομον
κατὰ ὁσίων τῶν σῶν,
ἀλλ' ὡς τροχὸν ὡς καλάμην
θεοῦ αὐτοῦς, φιλάνθρωπε,
τῇ καταγίδι σου.

- 130 Ῥαβδισμοὺς ἐνεγκόντες
καὶ λακτισμοὺς, ὄσιοι,
ὑπὸ τῶν ἀπίστων γενναίως
πάντα ἐφέρετε
καὶ κεφαλῆς ἐκτομὴν
135 μετὰ πολλὰς τὰς βασάνους,
τῷ Χριστῷ παρίστασθε
νῦν εὐφραίνόμενοι.

(Θεοτοκίον).

Ὅλος κόσμος ἐσώθη

9. Ψαλμ. 82(83),3-4.

111 Κατωλισθήσαντα I.

112 χαρίσεται I.

- 140 κατακλυσμοῦ, δέσποινα,
 τῆς εἰδωλικῆς ἀσεβείας
 καὶ εἰς ἐπίγνωσιν
 τῆς ἀληθείας ἐλθῶν¹⁰
 πανευλαβῶς σε δοξάζει
 145 τὴν ἀειμακάριστον
 καὶ παναμώμητον¹¹.

Κάθισμα. Ἦχος πλ. δ'. Τὸ προσταχθέν.

- Προγυμνασθέντες ἰκανῶς ἐν ἐρήμῳ
 τὰς προσβολὰς τῶν δυσμενῶν καταμαθόντες*
 150 οἱ καλλίνικοι ἔτρεψαν αὐτοὺς εἰς τέλος,
 ῥωννύμενοι τῇ δυνάμει τοῦ Ἰησοῦ
 παρ' οὗ καὶ ταινωθέντες ἐν τῷ χορῶ
 τῶν ἀγίων ἐτάχθησαν·
 διόπερ πάντες αὐτοῖς
 155 τὸν ἔπαινον προσοίσωμεν
 ἀθλοθέτην δοξάζοντες.

Θ(εοτοκίον).

- Τὰ πεπραγμένα μοι δεινὰ¹² ἐν νῶ τυπώσας
 καὶ τὴν φρικτὴν καὶ φοβερὰν δίκης ἡμέραν*
 160 ὁ παμβέβηλος
 φρίττω ὅλος καὶ δονοῦμαι
 μὴ ἔχων ἀπολογίαν τὴν οἴανοῦν
 οὐδέ τινα προσδοκίαν ἐξ ἀρετῶν·
 διὸ θαρρῶν τῇ σκέπῃ σου
 165 προστρέχω¹³ τῇ κραταιᾷ
 κραυγάζων μετὰ πίστεως
 «σῶσον, μήτερο, τοῦ κτίστου μου».

10. Α' Τιμ. 2,4.

11. Ὁρολόγιον τὸ Μέγα, Ἀκολ. Μεσονυκτικοῦ καθ' ἡμέραν μετὰ τὸ «Ἐν παντὶ καιρῷ...».

12. βλ. Τριψῆδιον, Κυρ. Τελώνου καὶ Φαρισαίου, εἰς τὸν ὄρθρον ἰδιώμελον ψαλλόμενον μετὰ τὸν Ν' Ψαλμόν.

13. Μέγας Παρακλητικὸς Κανὼν, α' τροπ. δ' Ὁδῆς.

Σταυροθεοτοκίον.

- Παρισταμένη τῷ σταυρῷ τοῦ υἱοῦ σου
 170 καὶ κοπτομένη γοερῶς καὶ κατοδύνως,
 παναμώμητε,
 ἔκραζες δακρυρροοῦσα,
 «νιέ μου, ὄντως πληροῦται τοῦ Συμεὼν
 ὁ λόγος ὄνπερ προέφη ὑπὲρ ἐμοῦ»
 175 τὴν ψυχὴν σου ῥομφαία
 διελεύσεται¹⁴ λυπηρὰ
 ἄλλ' ἄπιθι, μακρόθυμε,
 συνεγείραι τοὺς θνήξαντας».

ᾠδὴ δ'. Εἰσακήκω, Κύριε.

- 180 Τερεῖα ὡς ἄμμα¹⁵
 τῷ καθαρωτάτῳ μόνῳ προσήχθητε
 καὶ εἰς τόπον γλόης¹⁶ νέμεσθε
 καὶ τρυφὴν χειμάρρου, παναοίδιμοι.
- Συνδραμόντες οἱ βάρβαροι
 185 τὴν κληρονομίαν Χριστοῦ ἐσπάραξαν,
 ὥσπερ λέων ὠρυόμενοι
 καὶ ὡς κύνες, οἴμοι, ἀναιδέστατοι.
- Θανατῶντες οἱ ἅγιοι
 τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ μακάριον θάνατον
 190 ἐν χερσὶν αὐτοῦ παρέθεντο
 τὴν ψυχὴν ἀδίκως θανατούμενοι.

(Θεοτοκίον).

Οὐρανοῦ πύλη, ἄχραντε,
 καὶ οὐρανομήκης κλιμαξὶ ὑπάρχουσα

14. Λουκ. 2,35.

15. βλ. Παρακλητική, Ἦχος Δ', Παρασκευὴ ἑσπ., Ἀπόστιχα μαρτυρικά.

16. Ψαλμ. 22(23),1.

174 post ὑπὲρ ἐμοῦ add. ῥομφαία τὴν καρδίαν μου διήλθεν ὀδυνηρά Ι.

177 ἄπιθι Ι.

188 θανατοῦντες exspectes.

- 195 διὰ σοῦ κατέβη Κύριος¹⁷
τὴν βροτείαν φύσιν ἀνηψούμενος.

Ἔδῃ ε'. Ἴνα τί με ἀπόσω.

- Στυγητὸς ἐλογίσθη
ὑπὸ τῶν ἀφρόνων ὁ τῶν ὀσίων θάνατος
200 μὴ εἰδόντων, ὅτι
τὰ Θεοῦ εἰσι κρύματα ἄφραστα
καὶ γὰρ κολασθέντες
ἐπὶ βραχὺ καὶ παιδευθέντες
ἀμοιβὰς αἰωνίους κομίσονται.
- 205 Ἰησοῦ, μὴ εἰς τέλος
ὀργισθεῖη θυμὸς σου ἐπὶ τὴν ποιμνην σου,
ἀλλ' ἐπίβλεψον δὴ
καὶ κατάρτισον αὐθις σὴν ἄμπελον¹⁸
ἐξερημωθεῖσαν
210 ὑπὸ συῶν ἀγριωτάτων,
ἵνα πίστει καὶ πόθῳ δοξάζει σε¹⁹.

- Ἵλοψύχως ποθοῦντες
τὸ παρὰ τοῦ ἀνακτος ποθὲν ποτήριον²⁰
ἰδοὺ συτγωρήσει,
215 τοῦ τὰ πάντα εἰδότης, μακάριοι,
τοῦ βαρβάρων πλήθους
ἐπιδραμόντος ἐξαπίνης
τὸ ποθοῦμενον τέλος ἐδέξασθε.

(Θεοτοκίον).

- 220 Ἴνα ῥύσῃ τὸν κόσμον

17. βλ. Γεν. 28,12.

18. Ψαλμ. 79(80),15.

19. Μέγας Παρακλητικὸς Κανὼν, α' τρόπ. ζ' Ἐδῆς.

20. βλ. Ματθ. 26,39.

200 εἰδότες I.

203 βραχεῖ I.

213 ποθὲν I.

216 τῶν I // πλήθος I.

217 ἐπιδραμόντες I.

- ἐκ τῆς τοῦ τυράννου δουλείας ὁ Κύριος,
 ἐπὶ σὲ κατῆλθεν
 ὡς ἐν πόκω²¹ ἀψόφως τὴν ἄχραντον,
 σαρκωθεὶς ἀσπόρως
 225 ἄνευ τροπῆς ἐκ σῶν αἱμάτων
 τὸν Βελίω κρατήσας ἐδέσμευσεν.

Ῥδὴ στ'. Ἰλάσθητί μοι.

- Σταγόνες μυρεψικαὶ
 τὰ αἵματα τῶν ὁσίων σου
 230 ἠνέχθησαν καὶ ὀσμὴ
 ἠδεῖα σοι, Κύριε,
 διὰ σὲ γάρ, δέσποτα,
 τὰς κάρας ὑπέσχον
 τοῖς βαρβάροις εἰς ἀναίρεσιν.

- 235 Νευρούμενοι τοῦ Χριστοῦ
 τῷ σθένει οἱ γενναιότατοι
 ἐξῆλθον τῆς κοσμικῆς
 ὀχλήσεως σπεύδοντες
 εἰς ἀντιπαράταξιν
 240 τοῦ Βελίω, ὄνπερ
 κατὰ κράτος ἐτροπώσαντο.

- Ἐξέχεαν ἀπηνῶς
 τὰ αἵματα τῶν ὁσίων σου
 ὡς ὕδωρ ἐπὶ τῆς γῆς
 245 οἱ ἄθεοι βάρβαροι,
 ἀλλὰ προσῆνέχθησαν,
 ὥσπερ μόσχοι, Λόγε,
 ἐπὶ σὸν θυσιαστήριον.

21. βλ. Κοιτ. 6,39.

229 ἀγίων Ι.

241 ἐτροπώσαντο correxi: ἐτροπώσαντο M ἐτροπώσαντο Ι.

243 ἀγίων M.

(Θεοτοκίον).

- 250 Ἴδου εἶ ὄλη καλή,
καὶ μῶμος ἐν σοὶ οὐκ ἔνεστιν,
ἰδου εἶ ὄλη καλή
πλησίον²² ὑπάρχουσα
τοῦ υἱοῦ σου, ἄχραντε,
255 ὑπὲρ τῶν σῶν δούλων
ἐς αἰὲ τοῦτον ἰκέτευε.

Κοντάκιον. Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

- Σὺν ὁσίοις ἅπασι καὶ ἀθλοφόροις
συγχορεύειν πάντοτε
260 ἀξιωθέντες νοερώς
παρὰ Κυρίου, πανάριστοι,
καὶ ὑπὲρ πάντων ἡμῶν αἰὲ μέμνησθε.

Ὁ Οἶκος.

- Τοῖς ἀρνηθεῖσι τὰ τερπνὰ καὶ ἀπατηλὰ κόσμου
265 τοῖς αὐτῷ σταυρωθεῖσι καὶ ἀκολουθήσασι Χριστὸν
τὸν στέψαντα ὑμᾶς στεφάνοις ἀγώνων, δηλαδὴ ἀσκήσεως
καὶ ἀθλήσεως εὐσεβοῦς. Αἶνον προθυμωμένῳ
προσαγαγεῖν καὶ διηγῆσασθαι τοὺς ἡμῶν ἄθλους
καὶ τὰ σκάμματα, φάνητέ μοι ἀντιλήπτορες καὶ
270 προστάται ἀκάματοι, παρησίαν γὰρ ἐσχίκατε πολλὴν πρὸς
τὸν δεσπότην, ὡς θεραπευταὶ καὶ γνήσιοι τούτου
φίλοι καὶ ὑπὲρ πάντων ἡμῶν αἰὲ μέμνησθε.

- Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ. Μηνὶ τῷ αὐτῷ κθ' ἡμέμη τῶν
ὁσίων πατέρων ἡμῶν τῶν ἐν Στροφάσιν ἀναιρεθέντων
275 ὑπὸ τῶν πειρατῶν καὶ ἀθέων βαρβάρων.

22. Ἄσμ. 4,7.

265 ἀκολουθεῖσασι M.

273 τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ om I.

275 ὑπὸ τῶν πειρατῶν καὶ ἀθέων βαρβάρων om I.

Τμηθέντας ἀνδρας τῷ ξίφει μονοτρόπους
Ἰδοῦσα ὄμοφαία λίπε στρωφουμένη.

Εἰκάδι πειραταὶ ἢ δ' ἐνάτη ἄζυγας κτεΐναν.

Κατὰ δυσμῶν μὲν τῆς νήσου Πέλοπος κατὰ νότον δὲ τῆς Ζακύνθου
280 νῆσοι δύο τῶν ἐρήμων εἰσὶ Στροφάδες ὀνομαζόμεναι, ἀπέχουσαι τῆς
μὲν Πέλοπος σημεῖα ἐξήκοντα, τῆς δὲ Ζακύνθου τεσσαράκοντα, ὅσον
ἐξ εἰκασμοῦ, οἷόν τ' ἐστὶ στοχάσασθαι, εἰσὶ δὲ εὐφορώτατοι καὶ πάνν
εὐκρατοι πεδιάσιμοι γὰρ εἰσὶν ἄλση τε καὶ πλήθη ὑδάτων καλλιρ-
285 ρῶν καὶ διειδεδεστώτων καὶ βοτανῶν παντοδαπῶν καὶ ἐδωδίμων αὐτο-
φυῶν καὶ παραδείσων κοσμοῦμεναι καὶ ἄμοιροι θηρίων ὅλως καὶ
τοιαῦταί εἰσιν, ὥστε, οὐκ ἂν τις ἀμάρτοι αὐτὰς μακάρων νήσους²³
προσωνομάσας. Ἐν γοῦν τῇ μεῖζονι τῶν τοιούτων νήσων σύστημα
κατώκει μοναχῶν ἀσκουμένων, ἥπερ στόλος Ἀγαρηνῶν προσορμί-
σαντες οὐ μόνον ἄπαξ ἀλλὰ καὶ δις καὶ τρις κατὰ διαφόρους καιροὺς
καὶ
290 ἄλλος ἄλλοθεν ἐμβάντες τῇ μάνδρα τῶν μοναχῶν μηδενὸς ὄντος
τοῦ κωλύοντος, τοὺς μὲν ἐξ ἐλευθέρων δούλους, φεῦ, πεποιήκει-
σαν, τοὺς δὲ καὶ ἀνηλεῶς κατέσφαξαν εἶτα καὶ ἄπασαν τὴν
μονὴν ἀκριβῶς ληϊσάμενοι καὶ ἵνα μή τι τῆς πονηρίας αὐτῶν
κεύθουτο μετὰ ταῦτα ἐμπρήσαντες ἐκεῖθεν ἀνήχθησαν τὰ φίλα
δρῶν-
295 τες οἱ ἀλάστορες πάσας τὰς παραλίους κατατρέχοντες· διὸ τῶν
ὑπ' αὐτῶν ἀναιρεθέντων ὁσίων πατέρων τὴν μνήμην ἐτησίως
ἄγομεν ὡς καλῶς τὸν ἀγῶνα διανύσασι καὶ ὑπὲρ Χριστοῦ ἀνθε-
στηκόσι μέχρις αἵματος ὧν ταῖς πρεσβείαις ὁ Θεὸς ἐλεήσει καὶ
σώσει ἡμᾶς ἀμήν.

300 Ὁδὴ ζ'. Παῖδες Ἐβραίων ἐν καμίνῳ.

Ἄξιοι φίλοι τοῦ σωτῆρος
ἀνεδείχθητε σεβάσμιοι πατέρες,

23. Ἡσιόδ. Ἔργα, 171.

276 μονοτρόπος M.

276 -277 λίπε πᾶγη I. // στρωφουμένη correxi // στρωφωμένη exrectes. M: metrum
--/U--/U//--/U--/U--/U--/Π5

U--/U--/--//U--/U--/U--/ caesura media. Γὰ τὰ ἐπιγράμματα βλ. Ἀθανασίου
Κομίνη, Τὸ βυζαντινὸν ἱερὸν ἐπιγράμμα καὶ οἱ Ἐπιγραμματικοί, Φιλοσοφικὴ
Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (Διδακτορικὴ διατριβή), Ἀθῆναι 1966.

277 λίπε: πᾶγη I.

278 εἰκάδι - κτεΐναν add. I.

279-304 Κατὰ δυσμῶν - σώσει ἡμᾶς. Ἀμήν. add. I.

292 προσορμίσαντες correxi: προσωρμίσαντες I.

295 exspectes ἐπεποιήκεισαν.

298 ἐμπρήσαντες correxi: ἐνπρήσαντες I.

δι' αὐτὸν ἀστρεπτὶ μισήσαντες τὰ κάτω
καὶ τοὺς ἀνχένας κλίναντες
305 εἰς σφαγὴν σὺν προθυμίᾳ.

Τύρβην καὶ πᾶσαν τὴν μερίμνην
ἀρνησάμενοι τὴν πρόσκαιρον, γενναῖοι,
τὸν σταυρὸν δὲ ὑμῶν ἀράμενοι ἐπ' ὧμων
ἠκολουθήσατε²⁴ Χριστῷ
310 καὶ ζήτε εἰς αἰῶνας.

Ὅπλα καὶ φάσγανα καὶ βέλη
οὐκ ἐπτόησαν χωρίσαι τῆς ἀγάπης
τοὺς ὁσίους Χριστοῦ²⁵, ἀλλ' ἔψαλλον εὐτόνως,
«εὐλογητὸς εἶ Κύριε,
315 ὁ Θεὸς εἰς τοὺς αἰῶνας»²⁶.

(Θεοτοκίον).

Νύξ με συνέχει τῶν παισιμάτων,
ἀλλ' ἡ τέξασα τὸ φῶς τὸ πρὸ αἰώνων²⁷
ἀποδίδωξον αὐτὴν ἐξ ὀφθαλμῶν μου,
320 ἵνα ὑμῶ σε, δέσποινα
Θεοτόκε, εἰς αἰῶνας.

ᾠδ. η' . Μουσικῶν ὀργάνων.

Ἀμπελῶνι θείῳ προσκληθέντες
καὶ μισθὸν λαβόντες²⁸ βασιλείαν
325 αἰώνιον παρὰ Χριστοῦ,
εὐφραίνεσθε ἀγγέλοις
αὐτὸν συνανυμνοῦντες
καὶ δοξολογοῦντες σοφοὶ εἰς τοὺς αἰῶνας²⁹.

Σωφροσύνη πάση καὶ ἀσκήσει
330 κοσμηθέντες, ἅγιοι, ὡς ἔδει
μετέπειτα καὶ τὴν σφαγὴν

24. βλ. *Ματθ.* 16,24.

25. βλ. *Ρωμ.* 8,35.

26. βλ. *Δαν.* 3,52.

27. βλ. Μέγας Παρακλητικὸς Κανὼν, α' τρόπ. α' ᾠδῆς.

28. βλ. *Ματθ.* 20,1.

29. βλ. *Δαν.* 3,88.

ἠνέγκατε προθύμως
Χριστὸν ὑπερυψοῦντες
καὶ δοξολογοῦντες εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας³⁰.

- 335 Μέγα θάμβος ὄντως καθωράθη
τῇ ἡμέρᾳ ἥπερ οἱ κακοῦργοι
προσέβαλον μυρμηκηδῶν
μονῇ τῇ τῶν δικαίων
καὶ γὰρ σφαγαὶ καὶ κρότοι
340 καὶ λεηλασίαι καὶ λαφυραγωγία.

(Θεοτοκίον).

- Ἄκανθῶν ἐν μέσῳ ὥσπερ κρίνον
σὺ ὑπάρχεις, ἄχραντε Παρθένε,
ἀναμέσον τῶν γυναικῶν
345 καλὴ ὡς ἡ σελήνη³¹,
ἐκλεκτὴ δὲ ὡς Φαέθων,
κῆπος κεκλεισμένος, πηγὴ ἐσφραγισμένη³².

- «Μουσικῶν ὀργάνων συμφωνούντων
»καὶ λαῶν ἀπείρων προσκυνούντων
350 »εἰκόνι τῇ ἐν δεηρᾷ,
»τρεῖς παῖδες μὴ πεισθέντες³³
»τὸν Κύριον ἀνύμνου
»καὶ ἐδοξολόγουν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας».

ᾠδὴ θ'. Ἐφριξε πάσα ἀκοή.

- 355 Φέροντες στίγματα Χριστοῦ
ἐν τῷ σώματι ὑμῶν³⁴, ἀξιάγαστοι,
κόλπους ὠκῆσατε

30. αὐτόθι.

31. Ἄσμ. 6,10.

32. Ἄσμ. 4,12.

33. βλ. Δαν. 3,23.

34. Γαλ. 6,17.

334 πάση in m. I.

353-358 μουσικῶν - αἰῶνας om. I.

Ἄβραὰμ τοῦ δικαίου³⁵ προπάτορος,
 εἰ γὰρ καὶ σώματι θνητοί,
 360 ἀλλ' οὕκουν τῷ πνεύματι·
 διὸ οἱ σύμπαντες
 τὴν ἀγίαν ὑμῶν μνήμην θειάζομεν.

«Ἐνεκα τῆς σῆς, βασιλεῦ,
 θανατούμεθα³⁶ ἀγάπης ὡς πρόβατα,
 365 ἀλλὰ ἀξίωσον
 τῆς ἀφράστου χαρᾶς καὶ λαμπρότητος»
 τῶν σῶν ἀγίων οἱ σεπτοὶ
 ἐβρόων σὺν δάκρυσιν
 ἐν τῷ φονεύεσθαι
 370 ἀνευθύνως καὶ ὠμῶς, οὓς γεραίρομεν.

Ῥῶσιν ψυχῆς τε καὶ σαρκὸς
 εὐεξίαν καὶ εἰρήνην παρ' ἀνακτος
 ἡμῖν αἰσήσασθε,
 λοιμοῦ, λιμοῦ καὶ πάσης αἰρέσεως,
 375 ἐπιδρομῆς βαρβαρικῆς
 ῥυσθῆναι, θεσπέσιοι,
 τοὺς πίστει πάντοτε
 τὴν ἀγίαν ὑμῶν μνήμην κλειῖζοντας.

Ἦ τῆς ἀφράστου ἀνοχῆς
 380 καὶ ἀρρήτου ἀγαθότητος, δέσποτα,
 ὅπως ἐν σώματι
 πρὸς δούλους ἦκες ὁ ὑπερούσιος
 καὶ τούτοις ὅμοιος ὀφθεῖς
 ἐλέους ἠξίωσας
 385 ἀρᾶς ῥυόμενος
 τοῦ προπάτορος Ἀδὰμ ὡς φιλόανθρωπος.

Ἐξαποστειλάριον. Ὁ οὐρανὸν τοῖς ἄστροις.

Ὦντως, πατέρες, θεῖω

35. βλ. Λουκ. 16,22.

36. βλ. Ρωμ. 8,36.

- ὥσει ἐλαία³⁷ ἐν οἴκῳ
 390 εὐφορωτάτῃ καὶ φοῖνιξ
 θαλερὸς καὶ ὥσει κέδρος³⁸
 ἐδείχθητε ἀρδευθέντες
 τῇ τῶν αἱμάτων ἐκχύσει.

Θ(εοτοκίον).

- 395 Δεδοξασμένα ἐρρήθη
 περὶ σοῦ πόλις τοῦ Θεοῦ³⁹,
 ἐν σοὶ γὰρ πᾶσαι τῶν θείων
 καὶ θεηγόρων προφητῶν
 ἔλαβον τέλος αἱ ῥήσεις⁴⁰,
 400 πανάχραντε Θεοτόκε.

Εἰς τὸν στίχον. Δόξα. Ἦχος πλ. β'.

- Ἵσοιο πατέρες,
 οἱ καλῶς τὸν ἀγῶνα τελέσαντες
 καὶ τὴν πίστιν τηρήσαντες·
 405 τῆς νοητῆς Σιών⁴¹ οἱ οἰκήτορες
 χαίρετε καὶ εὐφραίνεσθε ἐπὶ Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν,
 ὅτι ἡ ψυχὴ ὑμῶν
 ὡς στρουθίον ἐρρύσθη⁴²
 καὶ ὡς δορκὰς ἐκ βρόχων⁴³
 410 καὶ νῦν νοερώς αὐτῷ παριστάμενοι
 αἰτεῖτε δοθῆναι ἡμῖν
 εἰρήνην καὶ μέγα ἔλεος.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

37. βλ. *Ψαλμ.* 51(52),10.

38. βλ. *Ψαλμ.* 91(92),13.

39. βλ. *Ψαλμ.* 86(87),2.

40. *Μηναῖον Ἀνγ.* τῇ ιε' εἰς τὸν Ὁρθρον, Εἰρμὸς δ' ᾠδῆς.

41. *Μηναῖον Ὀκτωβρίου*, μετὰ τὴν 11 τοῦ μηνός. Κυριακὴ τῶν Πατέρων τῆς Ζ' Οἰκ. Συνόδου. Εἰς τὸν ὄρθρον, δοξαστικὸν τῶν αἰῶνων.

42. *Ψαλμ.* 123(124),7.

43. *Παρμ.* 6,5.

388 ᾠφθεῖς I.

406 ἀπόστιχα I.